

АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Кравченко Артем

Здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Факультету агротехнологій та екології

Науковий керівник –

Бараболя О.В. кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Протягом останніх років в Україні відбулося істотне збільшення валових зборів зернової продукції. Це стало наслідком не лише наслідком сприятливих погодних умов, а й результатом свідомої перебудови структури посівних площ та переорієнтації сільськогосподарського виробництва на сучасні інтенсивні технології вирощування основних сільськогосподарських культур. Зростання обсягів виробництва зерна пшениці озимої зумовлено й значним попитом на світовому ринку, оскільки воно є основою продуктів харчування для людей та концентрованого корму для тварин, основним джерелом харчового й кормового білка[2].

Людина задовольняє свою потребу в білку значною мірою за рахунок хлібних продуктів. За продовольчою значимістю та масштабами виробництва провідне місце займає пшениця озима. Зерно якої використовується для одержання борошна, у круп'яній, макаронній та кондитерській промисловості, а також для фуражних цілей. Склад зерна пшениці в кількісному та якісному відношенні визначає його споживчу цінність[1].

При зростаючому агротехнічному забезпеченні та введенні нових технологій вирощування зернових культур значення сорту зберігається. Сорт стає не тільки засобом підвищення врожайності, але й фактором, без якого неможливо реалізувати досягнення науки й техніки. В сільськогосподарському виробництві сорт виступає як біологічна система, яку неможливо нічим замінити.

За прогнозами, до 2030 року населення земної кулі значно зросте й досягне 7,5 млрд осіб. Уже сьогодні висловлюються припущення, що якщо виробництво продовольчих товарів буде збільшуватися пропорційно зростанню кількості населення, та за нинішнього рівня споживання кількість голодуючих людей до кінця 21 століття може подвоїтися. В зв'язку з цим набувають великої актуальності питання організації і інтенсифікації виробництва зерна[2].

Нині практично всі країни намагаються виявити невикористані резерви та можливості, які дали б змогу на основі інтенсифікації методів господарювання, широкого застосування добрив і нових високоврожайних сортів збільшити виробництво продукції рослинництва.

Пшениця озима – основна зернова культура в Україні, вимоги до сортового складу якої є надзвичайно високими, що пояснюється різними чинниками, серед яких основними є технологічність сорту та його властивість протистояти несприятливим умовам вирощування без втрати генетичної здатності формувати великий врожай зерна. Вдале поєднання

продуктивності, посухо- та зимостійкості, а також толерантності до впливу різних хвороб визначають успішність та подальшу долю кожного з нових сортів пшениці озимої[1].

Урожайність кращих сучасних сортів пшениці озимої в сприятливих умовах сягає 10-тонної позначки. Проблема ж поліпшення якості зерна на сучасному етапі стоїть актуально і залишається завданням державного рівня, оскільки майже половина валового збору пшениці в Україні відповідно до ДСТУ 3768-2010 відноситься до групи Б. У підвищенні якості зерна пшениці озимої особлива роль належить селекції.

Протягом останніх десятиліть зі зміною ґрунтово-кліматичних умов, наявності сільськогосподарських підприємств різного економічного потенціалу виникла проблема технологічності сортів пшениці озимої, що, як правило, полягає в одержанні максимально можливого рівня врожайності за умови погіршення вологозабезпеченості та природної родючості ґрунтів, зниження кількості внесення органічних і мінеральних добрив у господарствах.

Літературні джерела

1. Солодушко М.М. Урожайність та адаптивний потенціал сучасних сортів пшениці м'якої озимої в умовах Північного Степу. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – 2014. - №3. – С. 61-66.
2. Колючий В.Т. Селекція пшениці озимої на якість зерна в Лісостепу України. – Миронівський вісник .збірник наукових праць. – 2011. – вип. 100. – С. 160-170.